

המשתתפים בגיליון זה:

פרופ' ישראל אומן, שדרות בן מימון 39, ירושלים 9226223. aumann@mail.huji.ac.il
הרב יהושע בן מאיר, הרב חיים ויטל 27, ירושלים 9547027. rybenmeir@gmail.com
הרב אהרן בק, משעול ביל"ו 9/4, שדרות 8711823. aharonbeck3@gmail.com
הרב יצחק דביר, ת"ד 341, אלון מורה 4483300. itshak.slotin@gmail.com
הרב ד"ר איתמר ורהפטיג, דרך מצפה נבו 56, מעלה אדומים 9841041. warhafi@neto.net.il
הרב אריה כץ, מבוא חורון 9976500. adcatz@gmail.com
פרופ' זהר עמר, נוה צוף 7194500. amarzoh@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
הרב אורי רדמן, עמק איילון 16, שוהם 6083516. urired@walla.com
הרב אליעזר רייכמן, נוף איילון ב 9978500. neomi56@neto.net.il
הרב יוסף שריקי, גינת אגוז 8, בית אל 9063100. shyossy@gmail.com

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר
עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל
תנצב"ה

המערכת: ד"ר שמעון בולג, ירושלים | הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות
הרב מיכאל ימר, שעלבים | הרב בועז מרדכי, מבוא חורון | פרופ' זהר עמר, נוה צוף
יהודה פרוידגר, ירושלים

העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 1538-9276664; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il
למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות למכון שלמה אומן

© כל הזכויות שמורות

הַמַּעֲיִן

בתוכן:

- 2 'ונתתי לכם לב חדש' / העורך
- 4 המרבה לספר משובח - בימיגיד' או ב'שולחן עורך? / הרב יצחק דביר
- 'מי שהיה נשוי שלוש נשים' - ביאור שיטות רב האי גאון והרי"ף /
- 13 הרב יוסף שריקי; תגובת פרופ' ישראל אומן
- 33 שיטת רב האי גאון בשלוש נשים ובשלושה שותפים / פרופ' ישראל אומן
- 45 הברכה על מאפה או תבשיל המכיל מיני דגן - מנהג והלכה / הרב אהרן בק
- 60 סירוס בעלי חיים לצורך פיטום / פרופ' זהר עמר

תגובות והערות

- עוד בעניין קניית החזקת לפסח עבור החזו"א בשמיטת תש"ה /
- 67 הרב אליעזר רייכמן; הרב יהושע בן מאיר
- 71 'יבוא הנס מכל מקום' - שיטת מרן הרב קוק זצ"ל / הרב ד"ר איתמר ורהפטיג

על ספרים וסופריהם

- 75 על ספר 'דרכי טהרה' / הרב אורי רדמן
- 97 על הספר 'אבוא ביתך' / הרב אריה כץ
- 108 נתקבלו במערכת / יואל קטן
- ii תקציר המאמרים באנגלית

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד גיליון 225 • ניסן תשע"ח [נח, ג]

'ונתתי לכם לב חדש'...

הפטרות פרשת כי תשא מסתיימת בזעקתו של אליהו הנביא, 'איש אשר קינא לשם הא-ל', הכוללת טענה וטרוניה כלפי שמיא: 'ואתה הסיבֹּת את ליבם אחורנית! אין לימוד זכות גדול מזה על עם ישראל, שהקב"ה כביכול 'אשם' בהידרדרותו, בנטייתו אחר הבעל, עד שרק אש שיורדת מהשמים גורמת לעם, זמנית, להפסיק לפסוח על שני הסעיפים. בשבת שאחריה קראנו את הפטרות פרשת פרה, ושם מבשר לנו הנביא יחזקאל שהקב"ה כביכול קיבל את טענת-בקשת אליהו, ובמקום להסב את לב העם אחורנית - הוא יתן להם לב חדש כדי לעבוד את ה' באהבה וביראה. נראה שבדורנו המיוחד אנו רואים במקביל את שני המהלכים האלו - לפעמים אנו תמהים על הניסיונות הרבים שבהם הקב"ה מנסה את הדור הצעיר, ומה יעשה הבן ולא יחטא - ולפעמים אנו מתפעלים מרוח הטהרה שיורדת מן השמים על רבים וטובים שמתקרבים אל ה' מעל ומעבר למה שניתן היה לחלום. ואלו ואלו דברי אלוקים חיים, ואלו ואלו מעשי אלוקים חיים, ולנו לא נותר אלא לפעול עם א-ל בלב חם ובראש גדול לקראת הגאולה השלמה העומדת אחר כותלנו ואף מציצה כבר מן החרכים.

גיליון חודש האביב הזה קצת 'כבד' מהמקובל בגיליונות 'המעין', גם בתוכנו וגם באורכו. הרב דביר, מרבני אלון מורה וארגון 'כושרות', מציג לנו את סדרי העדיפויות הנכונים בסידור ותכנון סיפור ההגדה בליל הסדר, פרופ' אומן מירושלים והרב שריקי מבית אל דנים שוב, בהרחבה ובעמקות, בשיטות הראשונים בחלוקת העיזבון של שלוש הנשים והמסתעף, הרב בק מיישיבת ההסדר בראשון לציון מציג לנו נקודות מבט חדשות בענייני הברכה על מיני מזונות שנראה היה שכבר אין מה לחדש בה, פרופ' עמר מתאר לנו בשלמות, כדרכו, את ההלכה והמעשה וההיסטוריה של סירוס בעלי חיים לצורך האדם - בימינו מדובר בעיקר בבעיית חיות המחמד שמתרבות מעבר לסביר, הרב רייכמן, לשעבר רב צבאי בכיר והיום חקלאי תושב נוף אילון, מתווכח עם הרב בן מאיר האם אכן סמך החזו"א בשעת הדחק על 'היתר המכירה' נגדו נאבק כל ימיו, הרב ד"ר איתמר ורהפטיג מציג מקורות נוספים לגישת הרב קוק לגבי השאלה מה זה עשה ה' לנו שעבריינים מובילים את ראשית צמיחת גאולתנו, הרב רדמן, רב קהילה בשוהם וראש כולל בפתח תקוה, סוקר בהרחבה את הספר המפורסם 'דרכי הטהרה' של הראשל"צ הרב אליהו זצ"ל, הרב כץ, איש מבוא חורון ומרבני מכון פועה, מבקר את ספרם החדש של הרבנים סתיו בענייני הלכות משפחה, ואני הקטן חותם את הגיליון עם סקירת ספרים ארוכה מהרגיל. גיליון מלא וגדוש ומעט כבד, כבר אמרנו...

ועוד חידוש: לאחר בירורים ודיונים הוחלט לצרף למערכת ארבעה: הרב מיכאל ימר, הרב בועז מרדכי, יהודה פרוידיגר ופרופ' זהר עמר. בהצלחה לכולנו.

פסח כשר ושמח ובשורות טובות לכלל ולפרט, הק' יואל קטן